

[P. Munch.]

De Folketingskredse, i hvilke Vælgermøderne foregaar, hvor den politiske Interesse samler sig paa den Maade, som man har været vant til siden 1849, er den Dag i Dag i meget væsentlig Grad, bortset fra København, de samme Kredse, som man havde langt tilbage i Tiden, næsten helt tilbage til 1849, — hist og her er der sket Forandringer, men meget store Forandringer har det hidtil ikke været. Disse Kredse har ikke samme Betydning nu som i tidligere Tider, men for Vælgerne eksisterer dog stadig Begrebet, Organisationerne er knyttet til dem, de politiske Traditioner opretholdes i Kredsen, omtrent som disse politiske Traditioner har levet i Aartier, ja, Menneskealder igennem. Hvis dette Lovforslag bliver vedtaget, vil alt dette være endegyldigt og for bestandigt forbi, saa skabes der nogle nye Kredse, der vel er Enkeltmandskredse, men intet har at gøre med de gamle historiske Kredse. De nye Kredse, de 80 Kredse, som vilde fremstaa, er stykket sammen af Stumper fra de gamle Kredse, kastet hulter til bulter paa en besynderlig Maade; der er Kredse blandt disse, der er sammensat af Stykker af 5 gamle Kredse, der er andre, som er sammensat af et mindre Antal; som Regel vil Brudstykker af 3 gamle Kredse blive forenet til 1 ny Kreds, og dette sker meget hyppigt saaledes, at hele Kredsens geografiske og politiske Præg fuldstændig udviskes.

Jeg tænker saaledes paa den Kreds, jeg selv har med at gøre: Langeland. Efter den her foreslaaede Valgordning vil Begrebet Langelandskredsen jo ikke blive opretholdt, men der træder ganske vist i Stedet for den en Kreds med Langelandsbyen Rudkøbings Navn. Denne Kreds bliver et helt Ø-Rige, et fortryllende og fristende Ø-Rige, kan man sige, at sejle rundt i ved Sommertide, betydelig mindre behageligt paa de Tider af Aaret, da Vandene deromkring er islagte, eller hvor man standses af Taage. Jeg føler mig personlig meget tiltalt af den Kreds, der saaledes vilde blive skabt, men jeg maa tilføje, at det politiske Partipræg eller det geografiske Partipræg bliver der ikke noget tilbage af. Forbindelsen mellem det Virvar af Øer fra Lyø til Langeland, der her vilde blive Tale om, er meget, meget lille. Langelandskredsen, maaske den Kreds i Danmark, der har de fasteste politiske Traditioner fra 1849 og op til nu, bliver lagt sammen med Brudstykker af Svendborg-

kredsen og hele Ærøskredsen, altsaa ogsaa den Del af Ærøskredsen, som hidtil har været forbundet med Faaborgkredsen, den Del, som kan siges at være Ø-Kredsen. I denne Landstrækning findes himmelvidt forskellige politiske Traditioner, de er himmelvidt forskellige i social Opbygning i det hele taget og af en saadan Forskelighed i Karakter, at hele Præget forsvinder.

I Historiens Navn tror jeg da ikke, man skal vente sig nogen Begejstring over de Enkeltmandskredse, der her vilde opstaa. Det er mit Indtryk, at det vil være mange, mange Aar, før der knytter sig nogen Fællesfølelse, Fællesinteresse til dem, og jeg føler mig overbevist om, at denne Valglov ikke vil holde saa længe, at en saadan Forestilling naar at gro frem. Man vilde i Virkeligheden faa nogle nye Kredse, med hvilke alle var misfornøjede. Og det vilde være umuligt at gennemføre det politiske Arbejde efter de i Danmark bestaaende Traditioner i saadanne Kredse. Hver Kreds vilde vel komme til at omfatte omkring 40 Kommuner, og Traditionen er jo nu, at Folketingsmændene eller rettere Kandidaterne — 4—7 i Tallet — skal alle Kommunerne igennem med Møder Aften efter Aften i de Forsamlings-sale, der findes. Nogen helt let Omgang bliver det ikke; man vil rimeligvis komme til omtrent at maatte opgive det, trække Møderne sammen og derigennem atter gøre et Brud paa de Vaner, som danske Vælgere har. Man kan naturligvis sige til mig: Ja, men i Tyskland og i Frankrig har man dog meget store Kredse, og i Frankrig er man jo nu vendt tilbage til Enmandskreds-Systemet: store Kredse med 70 000 Indbyggere, medens der her er Tale om 40 000. Kommer de franske Folketingskandidater da ikke igennem? Jo, det gør de. Men de gør det paa en anden Maade. En fransk Folketingskandidat med 70—80 Kommuner tager tidligt om Morgenens et Automobil og kører i Løbet af Dagen til en 6—8 Møder i en 6—8 Kommuner, hvor de Vælgere, der kan komme til Stede paa den Tid af Dagen, hører, hvad han har at sige, og saa er den Sag klaret, saa har han gjort sin Pligt; det er Tradition der paa Stedet. Men jeg tror, man vilde blive en lille Smule forbavset i danske Landkommuner, hvis vi begyndte ved 10-Tiden om Morgenens paa en lignende Turné for at slutte ved 11—12-Tiden om Aftenen. Nej, jeg tror, at man, hvis man tænker sig en virkelig Genoplivelse af Enmandskredsene, maa finde Udveje til at bevare dem nogenlunde i Tilknytning til de Arbejdsmetoder og Om-